

Neuropsykologisk utredningsmetodik vid psykiatriska tillstånd

Kursen är ackrediterad som specialistkurs inom specialistordningen för psykologer.

Kursbeskrivning

Kursen är en vidareutbildning för legitimerade psykologer som önskar fördjupade kunskaper om och färdigheter att ur ett neuropsykologiskt perspektiv utreda och bedöma ungdomar och vuxna med tillstånd som diagnostiseras inom psykiatriska verksamheter.

Kursen lägger särskild vikt vid

- ett hypotesprövande och processinriktat arbetssätt,
- klienten som en aktiv medverkande i hela utredningen,
- utlåtandets struktur och form för ökad begriplighet,
- återkopplingsprocessen, och
- utredningens resultat i termer av förslag till åtgärder och interventioner.

Kursen omfattar 5 heldagar uppdelade i två block med ca tre månaders mellanrum. Det första blocket innehåller föreläsningar av teoretisk natur och demonstrationer av metoder och tillvägagångssätt, medan det andra innehåller noggrann genomgång av deltagarnas egna utredningar, samt examination.

Förkunskaper och antagningsprinciper

Kursen vänder sig till legitimerade psykologer med förkunskaper i neuropsykologi som motsvarar den nuvarande psykologutbildningens nivå. Därutöver krävs kunskap om och erfarenhet av att använda standardversioner av psykologiska test av allmän begåvning, uppmärksamhet, inlärning och minne, exekutiva funktioner samt personlighetsdimensioner. Kursen är dimensionerad för 20 deltagare. Antagning sker i den ordning som anmälningar kommer in.

Kursens lärandemål

Deltagarna skall efter genomgången kurs

- kunna redogöra för principerna för modern neuropsykologisk diagnostik,
- kunna redogöra för vetenskapliga fynd av sambanden mellan psykiatriska symptom och tillstånd och neuropsykologiska funktionsbegränsningar och –nedsättningar,
- kunna redogöra för vilken evidens som finns för olika typer av behandling och interventioner med syfte att mildra eller avhjälpa neuropsykologiska begränsningar hos patienter med psykiatriska diagnoser,
- genomföra en fullständig neuropsykologisk utredning med en klient med psykiatriska symptom,
- tolka och bedöma de resultat och observationer som utredningen gett inom ramen för en hypotesprövande och processinriktad neuropsykologisk modell,
- rapportera utredningen i form av ett utlåtande som präglas av begriplighet, samt
- genomföra återkoppling till klient och eventuella andra.

Kursens uppläggning

Undervisningen sker i form av föreläsningar och demonstrationer av metoder och tillvägagångssätt enligt nedanstående övergripande plan. Vidare krävs av deltagare som önskar examineras att man aktivt arbetar med utredningar, och att man läser och visar att man integrerat litteraturen.

Kursen hålls i trevliga lokaler i centrala Stockholm. Detaljerat schema sänds ut i samband

med kursstart. Lunch och kaffe ingår i kursavgiften.

Dag 1-3, 27-29 september 2012, kl 9-16.

Introduktion, kursöversikt

Hjärnans utveckling och funktionella organisation, evolutionär bakgrund

Psykiska och utvecklingsrelaterade funktionshinder i ett neuropsykologiskt perspektiv

Vilka allmänna och specifika begränsningar är förknippade med olika psykiatriska diagnoser?

Frågeställningen, klientens frågor, den medverkande klienten, etiska överväganden

Anamnes, hypoteser, metodval, plan för utredningen

Hypotesprövning, metodernas validitet

Processinriktat arbetssätt

Genomgång av metoder för utredning av verbala och visuospatiala funktioner, samt inläring och minne (WAIS-IV inkl den nya NI-versionen, WMS-III, Claeson-Dahl, RCFT)

Exempel på tolkning ur kliniska exempel

Test av uppmärksamhet, personlighetsdimensioner, samt exekutiva funktioner (TOVA, CPTII, SSP, D-KEFS, WCST, BADS).

Neuropsykologisk tolkning av resultat, kliniska exempel

Behandlings- och rehabiliteringsåtgärder, utifrån testresultat

Utlåtandeskrivning

Återkoppling

Mellantiden

Deltagarna genomför egna utredningar, läser litteraturen, förbereder sig för redovisningen av utredningen i mindre grupp under den andra delen av kursen, och författar ett examinationspapper.

Deltagarna erbjuds under denna period att delta i diskussion och ”handledning” via mail och speciell hemsida för kursen.

Dag 4: Januari 2013, kl 9-16

Fördjupade diskussioner utifrån aktuella teman.

Redovisning av deltagarnas egna utredningar i halv grupp.

Dag 5: Januari 2013, kl 9-16

Redovisning av deltagarnas egna utredningar i halv grupp.

Gemensam avslutning och kursutvärdering.

Lärare

Kursansvarig och examinator är Håkan Nyman, Dr Med, leg psykolog, specialist i neuropsykologi.

Övriga lärare: Christine Johansson, leg psykolog.

Litteratur

Johansson C & Nyman H. Åhörardokumentation.

Nyman H & Bartfai A (Red). Klinisk neuropsykologi. Lund, Studentlitteratur, 2000, ca 350 s.

Bradshaw JL. Developmental Disorders of the Frontostriatal System: Neuropsychological, Neuropsychiatric and Evolutionary Perspectives. Philadelphia, PA: Psychology Press Ltd, 2001, 304 s.

Finn SE. In Our Clients' Shoes: Theory and Techniques of Therapeutic Assessment. 2007.

Anderson V, Jacobs R & Anderson PJ. Executive functions and the frontal lobes. A lifetime perspective. Taylor & Francis, 2008.

Selander UB & Nyman H. Psykologutlåtanden. Lund, Studentlitteratur, 2008, ca 100 s.

Aktuella översiktsartiklar om neuropsykologiska aspekter av psykiatriska tillstånd som schizofreni, bipolära syndrom, depression, personlighetsstörningar, Aspergers syndrom och

ADHD, samt metodinriktade artiklar utdelas.

Examination

Kursen examineras dels genom ett paper som utifrån litteraturen skall behandla någon frågeställning inom ämnesområdet neuropsykologi vid psykiatriska tillstånd, dels genom den fullständiga utredning som skall genomföras och redovisas. Utredningen skall inges i sin helhet, dvs allt underlag i form av protokoll och anteckningar, såväl som utlåtandet och rapporten om återkoppling.

Betyg

Som omdöme används Godkänd eller Icke godkänd. Deltagare vars inlämnade arbete inte bedömts som godkänt bereds tillfälle att under en rimlig tidsperiod komplettera och omarbetsamma.